



ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Տարեկան գին 6 Արծաթ Մեծերի... 31/1...

Իսկ երբայն լրացնենք իմացն... Երբ որ անհոգի վրայ է...

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 23 ՓԵՏՐՈՒՄ
ՊՐՈՍՄՈՒՄ ԼՆՈՒՍԳՐԱԿԱՆ
ԼՈՒՐԵՐԸ
Մարտիկա 1 մարտ
Լեհաստանի գործը միջանորմի ճակի մեջ...

Խոստովանելու և գեղեցիկ ալ կայրեն ժոխեր
կրեն եղեր
Օժձով քաղաքին ապրտամբները ջրը...

Երբ որ անհոգի վրայ է
Իսկ երբայն լրացնենք իմացն
Երբ որ անհոգի վրայ է...

Միայն Հոսի մեջ է որ կը տեսնուի
Միայն Հոսի մեջ է որ կը տեսնուի...

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ
Երբ որ անհոգի վրայ է
Իսկ երբայն լրացնենք իմացն...

Ինչպես կարող է
Ինչպես կարող է
Ինչպես կարող է...

Երբ որ անհոգի վրայ է
Իսկ երբայն լրացնենք իմացն
Երբ որ անհոգի վրայ է...

Միայն Հոսի մեջ է որ կը տեսնուի
Միայն Հոսի մեջ է որ կը տեսնուի...

ժամանակեայ կառավարութեան անդամ Քանաքիս Ծովապետան հրատարական արևուտա պատճառներով թէ իր պաշտօնակցացը հետ համալիր չէ, և թէ իր ընկերներն առանց իր կարծիքն հարցնելու կառավարութեան նոր պաշտօնակցներ ընտրեցին:

«Քիչ մը ետքը սոստանակեայ կառավարութեան մէկ դիրք կարգացուցաւ որով նոր պաշտօնակց ընտրութիւնը կը ծանուցուէր ժողովին:

«Այն դիրք կարգացուցուեալ նորին տիր պաշտօնակցներն մէկն հրատարական տուաւ:

«Այս նոր պաշտօնակց ընտրութիւնը ժողովին մէկ մասին հաճոյ չըլլալով, իսկուայն երեսփոխան Պ. Պոլատուրիս բեմն էլաւ ու առաջարկեց որ սոստանակեայ կառավարութեան երեք անդամներէն մէկըն հրատարական տուած ըլլալով, միւս երկու անդամնոց բրած պաշտօնակց ընտրութիւնն անվաւեր է, և պէտք է որ ժողովը նոր կառավարութիւն մը ընտրէ:

«Այս առաջարկութիւնը քուէի զըրուելով հարիւր ութսուն քուէարկուեալ ընէ հարիւր մէկը դէմ քուէ տուին:

«Իսկ միւս փոքր մասը չըլծաւ, և քիչ մը ետքը լուր էլաւ թէ դուրս պիտան երկու կառավարութեան դէմ ապրտատարութիւն պիտի հանեն: Ամեն մարդ երկու մէջ ինչպէս Վթէնքի մէջ: Իսկ նութներն ու սրճարանները զոցուեցան իրիկուան ժամը տասներկու քին, և քիչ մը ետքը ազգային պահպան զինուորներն համարարանի հրատարակը գումարուեցան:

«Այս գիշերն երկու ժամանցած հըրազէնի ձայներ լսուել սկսան թնդանօթարանի զրանսոցին կողմէն և շրջակայ թաղերը սարսափի մէջ ինկան: Առաւօտուն խնցուեցաւ որ հաղարի չար գորահան Քանաքիս Ծովապետան ու Արիվաս զորակազմին վատկուելով՝ սոստանակեայ կառավարութեան դէմ ապրտամբեր, Արատութեան հրատարակին մէջ զինեալ կ'սպասէին: Այս բանը յետիւ առ ժամանակեայ կառավարութեան անդամ Պ. Բուժոս իր հրատարականը զոկեց ազգային ժողովին: Ժողովն ալ արդէն իմացած ըլլալով Արատութեան հրատարակին մէջ անցած անցքը, որոշեց յօգուտ հայրենեաց, սոստանակեայ կառավարութիւնը իշխանութիւնէ ձգել, և զոր-

ճաղիր իշխանութիւնն առ այժմ իր վրայ առնելով՝ իր երկրորդ նախագահին ձեռքը կատարել, մինչև որ նոր կառավարութեան մը վրայ որոշում ընէ:

«Այս որոշումը ժողովին կողմէն յանձնաժողովի մը ձեռք ապստամբեալ զօրակազմներուն հաղորդուեցաւ, միանգամայն հրաւիրելով զանոնք որ զէնքերն ինն փար դնեն: Օրակահաները փոխանակ զէնքերն փար դնելու, «Այնչէտ ազգային ժողովը՝ գոչեցին ու իրենց զըրանոցը քաշուեցան:

«Հետեւեալ օրը կիրակի, ազգային ժողովն արտաքոյ կարգի գումարում մը ընտրելով՝ որոշեց որ կառավարութիւնն այս սուհետեւ առանց պաշտօնի զլիւն մը և եօթն պաշտօնակցներէ բաղկանայ, և առանց ազգային ժողովին ընտրութիւն յայտնի քուէարկութեամբ:

«Հետեւեալ օրը ութ պաշտօնակցներուն ընտրութիւնը կատարուեցաւ, որոնք ազգային ժողովին առջև երգում ընեցին ետքը, ժողովը յատուկ որոշումը գործադրական իշխանութիւնը անոնց յանձնեց:

«Այս երեք աւուր խոսովութեան միջոցին բոլոր քաղաքն ահաւորի մէջ էր, և միայն ազգային պահպան զօրացաւ լուրջ և անձուեր հսկողութեան շնորհիւն էր որ քաղաքը վտանգէ ազատ մընայ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օսմանեան արուեստահանգէսին բացուելը ինչպէս յայտնի է՝ Քամազանի մէկին պիտի ըլլար, և իրօք ալ այն ժամանակէն երկու օր առաջ արուեստահանգէսին շէնքը կատարելագոյն լինելով կայսերական յանձնաժողովին յանձնուած էր: Ասիային գաւառներէն զիւրեւ թաղման թիւնիւթեր անդարելառն օգերուն պատճառաւ ձանարան միասուած ըլլալով, և մէկ մասն ալ դեռ հասած չըլլալուն համար արուեստահանգէսին բացուելը քանի մը օր ետ մնաց:

Այնչէտ ուրբաթ օրը օգոստոսիս Ինքնակալը Այս Սօֆիտի միկիթին մէջ ստիտարական աղօթքը ընելէն ետև արուեստահանգէսին մէջ պատրաստուած քեօզկը դնաց, ուր Քարձը, Մեծ եպարքոսին, Ազիպոսի փոխարքայ Քարձը, Իսմայիլ փաշային և տէրութեան ուրիշ

բարձրաստիճան պաշտօնակցներ կայանալով օգոստոսիս կայսեր կենացը համար բարեկամութիւններ եղան:

Աղօթքէն ետքը օգոստոսիս Ինքնակալը արուեստահանգէսին մէջ պարտեղով՝ ներկայացուած նիւթերը մանրամասնաբար քննեց և իր բարձր գոհուեալ կութիւնը յանձնեց արուեստահանգէսի յանձնաժողովին նախագահ Պ. սեմ. Պապը Մուսթաֆա փաշային և նոյն յանձնաժողովոյ անդամ Պ. սեմ. Վալի և Ազիլ պէ յերուն, և այս առթիւ թանկ կազին ոսկի ժամացոյց մը ընծայեց Քարձը, Պոստալ փաշային:

Օգոստոսիս Ինքնակալը մինչև ժամը 11 արուեստահանգէսին շէնքին մէջ կենալէ ետև, մեկնելու առնելը հրաման ըրաւ որ արուեստահանգէսը բացուի հասարակութեան: Այնչէտպէս զըրանելը բացուեցան և այն ընդարձակ շէնքն անթիւ բազմութեամբ ընցուեցաւ, որոնք կայսերական ընդարձակաճաւաղ տէրութեան հոգային և արուեստական բերքերը տեսնելու գացած էին:

Արուեստահանգէսի շէնքին ներսի կողմը ակնհաս իրաւոյթ մը ունի և մեծ յաջողութիւն կը խոստանայ այս արուեստական կենցաղագոյն հանգիսին, որ մայրաքաղաքին բնակչացը համար նոր բան մ'է:

Օսմանեան արուեստահանգէսին յանձնաժողովն հետեւեալ կանոնադրութիւնը հրատարակեց:

1. Արուեստահանգէսի շէնքին մէջ կամ բոլորակը սիկար ծխելն արգիլեալ է: Կանոնապէս արգիլեալ է արուեստահանգէսին մէջ ներկայացուած նիւթոց ձեռք գոցուելը: և ով որ սր կանոնին հակառակ վարուի, հսկողութեան տեսուչներուն կողմէն պիտի արգիլուի:

2. Ներկայացուած նիւթերէն բան մը գնելու գողը՝ նոյն նիւթին հսկող վերատեսուչին իմաց տալով, ուղարկ նիւթն անոր ձեռքովը զլուծած տեղէն կրնայ հանելու զինեմ:

3. Ամեն տեսակ նիւթոց զինը փոքրիկ տոմսակով մը վրանին գրուած ըլլալով, թէ որ մէկը բան մը գնելու գող մըն պիտի գաւառներու բերոց վրայ ձանադարհի և փոխադրութեան ծախք հարկերն տարը աւելնալով՝ զինը քանի զուրուշ որ ըլլայ՝ չորրորդ մասը կանխիկ յանձնաժողովին մնաուիլին պիտի հատուցանէ, և

արուեստահանգէսէն ետքը մնացեալն ալ վճարելով զնաճ նիւթը առնելու համար արուեստահանգէսի յանձնաժողովին կողմէն իրեն կրեալ յայտարար մը պիտի արըուի: Աւստի նիւթ մը գնելու գողը պէտք է որ նոյն նիւթին հսկողութեան վերատեսուչին միջոցաւ սոյն կանոնին համեմատ գնէ, և եթէ գրաւ տալէն վերջը գնելիք նիւթէն ետ կենայ, կանխիկ վճարած ըստակը ետ չպիտի կրնայ պահանջել:

4. Արուեստահանգէսը Քամազան ամսոյ մէջ ժամը վեցին բացուելով իրիկուան ժամը տասն և մէկ ու կէսին պիտի գոցուի և Պայրամին երկրորդ օրէն սկսեալ՝ ժամը չորսին բացուելով տասն և մէկին պիտի գոցուի:

5. Արուեստահանգէսին ներկայացուած թէ՛ գաւառներու և թէ՛ Վ. Պոլատուրիս բերքերը Քամազանի քանէն վերջը ծախուել պիտի սկսին:

Արտուած է որ չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը կանոնաց միայն պիտի բացուի արուեստահանգէսը:

Այլեւց զատ որոշուած է որ արուեստահանգէսին մուտքի դիրք ուրբաթ և շաբաթ օրերը 6 զուրուշ, միւս օրերը 3 զուրուշ պատի ըլլայ:

Ազիպոսի փոխարքայ Քարձը. Իսմայիլ փաշան չորեքշաբթի զիշըր Ֆէյյիկ Նիհատ Ֆրզաթ ոսով մայրաքաղաքէս մէկնելով Ազիպոսիս վնաց:

Ազիպոսի փոխարքայ զրուած նամակ մը բերկուութեամբ կիմանալով թէ Ազիպոսի փոխարքայ Քարձը. Իսմայիլ փաշան Ազիպոսէն մեկնելու ժամանակը Արատեան Պ. սեմ. Պ. Գեօրգ պէ յի որդի Արամ է. Ֆէնտին իրեն երկրորդ քարտուղարութարգման անուաններ է պէյութեան տնտրուով:

Այսերական հրամանաւ՝ Հաշուակալութեան ստեղծին նախագահ Ա. հիւսիս Վ. Էֆիլէ Էֆէնտին Արատութեան բարձրագոյն աստիճան անդամ անուանեցաւ:

Հասարակաց շինուածոց վերատեսուչ Բէմնի Էֆէնտին արտաքին գործոց պաշտօնէի քարտուղար (քեսաթայ Էֆէնտի) անուանեցաւ Քովաքի Սուրուրուս է. Ֆէնտին տեղը:

Ազիպոսիս Վ. օկօրիտէս էֆէնտին

ՔԱՆԱՔԻՍ ԾՈՎԱՊԵՏԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱՍՍՈՒԹԻՒՆԷ

Հայկական գրականութիւն. — Պ. Նազարեանցի զարոյթը. — Արաբի մը հաշիւները. — Բազմապէս. — Տարգմական ազատութիւն. — Էրեւանութիւնը. — Ս. Հ. Պուլլերի ճառը. — Ս. Ս. Ժիրարտէնի Տէպա:

Ամեն օր կը խօսինք, կը հոչակենք թէ Հայերը տղէտ են, անխարան են, այսպէս են, այնպէս են: Իսկ ի՞նչ է ստոր պատճառը. արդեօք տղիտութիւնը Հայկաց սերնդոցը համար ժառանգական արտ մ'է. արդեօք Խորենացոյն մեր նախահայրը վրայ ըրած գանգատները ճիշդ հիմնական Հայոց և ս. չի՞ն յարմարը, չի՞նք կրնար մեք ալ մեր նախահայրը հարցունել, դուք որ աղատ պետութիւն մը կը կազմէիք, դուք որ մարդկութեան որումը եղող գեղեցիկ երկիր մը վրայ կիշխէիք, ձեր դիւանները, մեհեմետները, անտարութիւններն ունէիք, ի՞նչ ըրիք այս բոլոր յիշատակարանները, ո՞ր թաւ դեցիք զանոնք. չի՞նք կրնար նոյնպէս մեր ժամանակակից Հայկացոյն ըսել, դուք որ ձեր նախահայրներէն աւելի երջանիկ էք, քանիկ ունիք այժմ ձեր մասնաւոր դիրքը լեզուն և գրականութիւնը, ի՞նչու անհոգ կը մնաք զանոնք մշակելու, միթէ՞ յաւիտեան համրակ պիտի մնան Հայերը,

միթէ՞ քաղաքակրթութեան ճառագայթներէն պիտի զտուին իսպառ: Քամազանը ուրիշն Հայկացոյնը, մասնաւոր որոյ արևունը դեռ ջրմ կը հոսի երակներն ինքուն մէջ, քաջանալը և այս վերակներ զանութեան գործը կատարելոյ ձեռնամուկ լինելը այժմէն. թող մեր եռանդին երեքորակմութիւնը զարթուցանէ նաև այն թմրած սիրտերը և ամենքս ի միտին քայլեր դէպ ի յառաջադիմութիւն:

Սոսերս հիւսիսային Խորենացի մը իրեն խաւարման վրայ երգող Հիսսիս փայլը կ'աւարտէ այնպիսի ծանուցմամբ ինն, որ ընթերցողին ուշը կը գրտէ ի իտ առ իտ հաւաքարանութեամբ: Արդար է Պ. Վաղարշեանցի զարոյթը. հինգ տարի օրագիրը հրատարակել և ընթերցող չգտնել, բարեկարգութիւն քարոզել և ունիկողը չգտնելու, ջաւայի բան է և մարդուս համբերութիւնը կը հատուցնէ: Խեղճ Պ. Վաղարշեանցը միտքը դըրեր է որ վերջագոյն իր օրագիրը գաղթեցունէ, և գեղեցիկ առաւօտ մը չեքք գիտեր ի՞նչ տխուր երանքներ ետքը արթննալով բարկայայտ վերջագոյն մը շարագրեր և իւր վերջին թերթին մէջ հրատարակել է, ուր Հայոց պարանները կամբատուր ունի իրեւ տղէտ և յետագիւմ ժողովուրդ մը, որք աւելի կը սիրեն փայլուն արծաթը քան թէ զրաւորին մրտաճ թերթէրը: Ա. Վ. Վաղարշեանց պիտի հանգարտէր անշուշտ՝ եթէ նրաւոր որ երկրեն նմանապէս իրմէ առաւել կամ նուազ ստաղանով քանի մը երկատասանեակ իրմ

բազմապէտք, որոց օրագրութիւնները հազիւ գրականութեան հորիզոնին վրայ ծաղած՝ և ահա մարդ մտեր քնացրեր են: Արդեօք յառաջադիմութիւնն ալ հետերնին տարին. — Ա՛յ:

Այլիկային կանաչ երեսին վրայի ծանուցումը կարդացիք, և անոր պարմանայիտը ժամութեանը չհաւատալով, իր խոշորացոյց ակնոցով թուանցանները դիտեր, և չէ կրցր իր սարդոնական ծիծաղը գոպէլ: Այլ քանիկ քաղաքական անտեսութեան և թուաբանական չորս գործողութեանց իրաւ հմուտ է, ուստի երբ մանրամասն հաշիւներու մտեր և չեմոցանք թէ ի՞նչ եղակապութիւն հանել ուզէր է. Իսկ չեմոցանք իր պարմանայիտը թէ ի՞նչպէս քաղաքական թերթ մը կը զինանի փառաքան հրատարակութեանց եկամուտը հաշուել, և իւր զիւանադիտութիւնը փոխան դի մէջ ձգելով, ստիպանները անտի բանակիւններու ասպարէզը կոչել:

Քամազանցային յունուարի թուոյն յառաջարկները հարկանալիս ոգւով կը ծախահարէ Ազիլին քիչ վիճոյն ըրած ըզգալի յառաջադիմութեանը որոյ ապացոյց կը համարի զանազան հրատարակութիւններն և թատրոնները: Թատրոնները, զուարճութեան այն շքեղ հանդիսարանները՝ ուր կազին ծաճանչաւոր յուսոյն դէմ կը նշողին ձեւափայլ թերթ և շրջաւտեք և անդամներեայ ակնախաղ ապարանները, ո՞վ այնչպիսի անզգայ կրնայ ըլլալ այնպիսի Ազիլեան գաշտ մը չստանալ:

խելու, և կը խոստովանին որ մեր Ազիլն ալ այս մասին յետեւալ չբանուեցաւ: Իսկ ընթերցանութիւնը որ զչ այնչպիսի հրատարակութիւնն է ոչ այնչպիսի նիւթաւ կան զուարճութիւններ, ուստի այնչպիսի ընդունելութիւն և ս չէր կրնար գտնել, և մեր հեղինակներն իրենց գրուածներէն շահ յուսալէ հեռի են:

Քամազանցային մէկ զաղափարը մեզի խիտ հաճոյական թուեցաւ: Քաղաքաւիրութիւնը շատ յամբարայլ առաջ զընաց Արատիոյ մէջ, և հակառակ այն ալ մեն տեսակ փոփոխութեանց և մեծամեծ անցից գորս նա կրեց, դեռ այս օրս ալ բուն կատարելագործութեանը հասած չէ, իսկ մեք խաղաղութեանը կրնանք անոնց օրինակէն խրատուել պատմութիւնները կարգաւոր, և առանց վրայոյ՝ պատուները վայելել: Այլ Արատիոյ մէջ մնաւոր մը շակութեան այնչպիսի գաղափարուն մէկ մեծ ծանուցալի ալ որ մեզի կը պիտի, աղատ խօսին ու աղատ գրելն եղաւ: Արդիւն որ կրնանք բուել թէ ամենէն հարուստ, բարեկարգ և փաճաւառահա երկիրն է, իր երջանկութիւնը մեծապէս մատոյն աղատութեանը պարտական է, մատոյն որ հետախոյց աչքը ամեն բան կը քննէ և կը դատէ:

Անգլոյ մէջ ո՞ր թէ միայն անհամար պարբերական թերթերը, այլ և ամեն տեսակ ժողովուրդական գաղափարներ և հասարակութեան վերձանութիւնները, ուսմանց և զիտուութեան փափաքը կընդհանրացընեն, և ունիկողաց օգտակար տեղեկու-

Օրմանեան հեռագրաց անօրէն անուանեցաւ փոխանակ Տիրան պէ յին :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եզրագրութի փոխարքայ Տարձր • Խառնակ փառն մայրաքաղաքէ մեկնելէն առաջ իր առատասիրտ մարդասիրութեանը նոր ազգայնաց մը առաւ, այլ և այլ ազգայնաց անհոգեմտութեան զբաւակնանքը շնորհեալ :

Եւս մարդասիրական շնորհին մէջ 40 000 դուրուշի դուրս մ'ալ յատկապէս Հայոց Ս. Փրկչին հիւանդանոցին բաժնի հանելով : Երբանան փետմարտի 17-երդ պէ յին յանձնած է :

Տարձր • փոխարքային այս առատաձեռն շնորհը արդարև ընդ հանուր ազգիս երաստագիրութեան արժանի է :

Եզրագրութի և բանիւրուն եկեղեցականներու պէտքը մանաւանդ այս միջոցին այնչափ դժուար է մեր ազգին զոր չզգալու համար պէտք է զգայազգիք ըլլալ : Եւս պէտքը ճանաչած ենք մենք, ուստի չենք կրնար մեր ջերմն համակրութիւնը դուրս ալ, չենք կրնար չարել այն անձուներ եկեղեցականները որ աղբին այս անհաս հարկաւոր սիրտը լեցնելու ջանադիր են :

Ս. անէն գրուած նամակներ արդէն բերկրութեամբ արտի տեղեկացած ենք որ անցեալ դեկտ. 6-ին Ս. արքայ փառնուց մէջ արժանապատիւ և ազգասէր Խորանան Ս. Կրկնի փարգաւորի անմիջական խնամակց տակ գանուած ճառանքաւորաց զարգացնելու երեք ուսումնական արժանաւոր անձանց փարգաւորական Ս. աստիճանը տրուել էր զեր : Սարգսյար Սրբազանի ձեռքը :

Եւս երեք անձնորէն Եղուանեան (Պ. Յակոբ 40 տարեկանի մօտ որ Գրիգորիս փարգաւոր անուանեցաւ • երկրորդը Պ. Տիգրան Գալիպոլեան գրեթէ 36 տարեկան որ Յուսիկ փարգաւոր կոչուեցաւ • և երրորդն էր Տաղիշու առաջնորդ արժ. Տ. Երեմիա փարգաւոր եղապար տիրացու Յովհաննէս սարկաւազը որ Ա. ըմանէս փարգաւոր կոչուեցաւ :

Գեր. Խորանանին այս հոգեւոր ուղուց իրենց հոգևոր Հօրը ազգասիրական

ճգնայն աջակցիլու կոչուած մեզ մեծ մեծ իրիվարութիւն եղած ատեն, անցեալ իրիվարութիւն ալ մայրաքաղաքիս Գուճ-Գաբուի մայր եկեղեցւոյն մէջ Երանու փառնուց միարաններէն բարեշնորհ տիրացու Պօղոս Խորանանց, և տիրացու Սերովբէ ուսումնարար սարկաւազնէն զան փարգաւորական կոչման ձեռնադրութեան հանդէսը կատարուեցաւ Գեր. Տիգրան Սրբազան հօր ձեռքը, և առաջնայն անունը անմիտօխ մտալով վերջէն Խորան փարգաւոր անուանեցաւ :

Բարեշնորհ Պօղոս փարգաւոր Տաղիշու գրեղէն փրկչին Ալուայէ հայրնակ գրեղէն է • իսկ իր կարգակցը նոյն վեճակի Քերէմէթ վեճակէն է, երկուքն ալ իրենց մանուկ հասակէն ի վեր Երանու ուսումնարանին աշակերտ :

Եւս այս զատ գարձեալ նոյն ուսումնարանի աշակերտներէն Եւս փարգաւոր տիրացու Եւս և Գ. Երդ ուսումնարան տանիներն ալ սարկաւազ ձեռնադրուեցան, և միանգամայն Արիտիկոյ վեճակին Եւս-Երար նահանգին Պրնձրար վեճակին հայ ժողովրդեան համար երկու հատ ալ քահանայ ձեռնադրուեցան Տ. Արարիկ և Տ. Սարգիս անուն :

Եւս այս ամենուն համար ալ կը մտաւ թեք որ մշակ առանց ամօթ ուրլան, բայց չենք կրնար նորոնձայ փարգաւորաց նրկատմամբ քանի մը դիտողութիւն չենք :

Երկու տարիէ ի վեր Արիտիկոյ ընդհանուր վեճակին ինչ աստիճան ինքզուան սակաւագոյն կացութեան մէջ ըլլալը չզրոյցող կրնանք ըսել թէ քիչ կայ Եւս-Արիտիկոյ ընդհանուր վեճակի մը, որ չէթէ երկուքն ալ քանի մը տանիներէն հոգևոր քարոզչաց և ինքնակրթաց պէտք ունին, և որուն ամեն կողմը զարգացող բարեկարգութեան և ազգային յառաջդիմութեան տարերքը կը պահան, այնպիսի վեճակի մը մէջ, ուր՝ անդ մը ժողովուրդին իր վայ իշխան կարգեալ արդայնոց դէմ, ուրիշ անդ մը չըրպաճններու դէմ, ուրիշ անդ մը առեքելու անհասար բաժանման դէմ իր դժգոհութիւնը լսել ընել ստուը համար կրնանք օրմութեան զիրը կը մկրթութեան թեան ձայն չառնելով բողոքովն ինքզինքնին մոռցած են, և այն և այն այնպիսի վեճակի մը մէջ կըսենք, ուր շատ գործեր կան կատարելք, արդարև անհրաժեշտ կարօտութիւն կայ բարեկարգութեան եկեղեցականներու :

Մարտի 5 մեզ յուսով որ այս նորին ծայ փարգաւորներն ալ իրենց նախորդներուն պէս Երանու փանքին պարտաւորաններուն վրայ ինքզինքնին արաճող հովհանքէն չեն ըլլար, որոնք տար ոչ 8 ամիսը հոն անցընելով՝ միայն Օստիկ և Ծննդեան ատեն քանի մը օր դաւառաւ զուրկ Արիտիկոյ դաւառնին մէջ հարկուկերէն : իսկ վեճակին բարեկարգութեան ինչ անմիտօխ և ինքզ ժողովրդոց տարիներով այցելութիւն չեն ընել : ...

Եւս իրաւացի գանդաւորներուն մինչև հիմա իրըն պատասխան փարգաւորաց սովոցոյց կը արուէր, կը կարծենք որ այսուհետև այս պատճառներն իրըն փաստցուցնելու իրաւունք չենար և քնու չի մնալու համար ալ կը յուսուք որ պէտք է զած ջանքը չինսոյցելու, որու կողմանէ որ պէտք է :

Մեծարող հրատարակիչ Մասիս լրագրոյ • Ազգային սահմանադրութեան պարունակած յօդուածներուն համաձայն թաղական խորհուրդներուն կազմուած ատենը պետիկ-փառայի թաղին համար ալ կազմուած խորհուրդը և խորհրդականներուն անունները ձեր պատուական լրագրոյ միջոցաւ հրատարակուած, և նուազաւ այս նոյն խորհրդոյն անուններն մէկը ըլլալուն համար հետեւին անուններն շնորհակցուած էր :

Խորհուրդը կազմուած օրէն մինչև այս օրերս երկու տարին անցած ըլլալով, այս քան միջոցին անցող հատ կերպով խորհրդականներուն պաշտօնն շարունակելի, և ազգային յառաջդիմութեան շարժառիթները որոնք են նէ՛ անձնակրթութեան գործարարութեանցը հոգ տարածիլ չափ, թէ զարգիլ և թէ ազգային համար ամենակն պիտանութիւն չունեցած, և հետեւաբար յետագիտութեան ատիկ կողմնող իրերը առաջարկուած ատենը նուազաւ համար անընդունելի ըլլալուն, այս օրինակ իրողութիւններն առաջ եկած անմիտութեան ատիկ մը ըլլալու համար հարկ չեղած անընդ օրինակն ազաները ստորագրութիւն դնելու առաջարկութեան կրկնովն, և այս ինչորն ալ զուէրք առաւելութեամբ ընտրուած խորհրդականներու հետ հասարարութեան փախաբէ մը յառաջ եկած և անիկա ալ ազգային ընտրողական իրաւունքը խափանելու նկատմամբ ըլլալով, ասոնց երկուքն ալ նուազաւ համար բողոքովն անընդունելի ըլլալուն համար անոնց քանին հրաժարականս Պատրիարքարան զրկած և թաղական խորհրդականութեան պաշտօնն զարգած ըլլալ ընտրութեան ատեն հասարակութեան

հրատարակուածին համաձայն այս անգամ ալ ձեր պատուական լրագրոյն մէջ այս նամակն հրատարակելու շնորհ ընէք :  
Վ. Պօլիս 22 փետր. Մ. Յ. Ա. 1865

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հինգշաբթի իրիկուն ժամը մէկ ու կէսին միջոցները մայրաքաղաքիս Բողոքաբար բտուած թաղը հրդեհ պատահելով, փողոցներուն ներքեւները և հովիտ սաստիկութեամբ պտտուաւ առաջը չը կրցաւ առնուիլ և զիշերուան միջև ժամը շը շարունակ տեւելով հարիւրի չափ տուն ու խանութ այրեցաւ :

Երեկ իրիկուն ալ ժամը երեքին միջոցները մայրաքաղաքիս Պալք բաղրի ճովեղեքը հրդեհ պատահելով 10 հափ խանութ այրեցաւ :

ԹԱՏՐՈՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

Իերայի Երեւելեան թատրոնը դժբաղդաբար հասարակութեան դառն գանգատանացը ենթակայ եղած է :

Մենք որ յիշեալ թատրոնին յառաջդիմութեանն ու զարգացմանը անկեղծ փափակքով ըլլալով ամեն ժամանակ յօժարութեամբ փութացել ենք ներկայացուելիք խաղերուն հրատարակութիւնը ընելու ըստ խնդրոյ անօրէնութեան թատրոնին, ծանր հարկ մ'է մեզ եղած բարեկարգութեան գանդաւորներուն արձագանք ըլլալ այս անգամ, որովհետև հետև հասարակաց իրաւունքն ալ առաջ թուր ընել յան չենք կրնար առնուել երեք, և թատրոնին անօրէնութեանը ներքեւ չէ՛ թէ և անհանց և արտաքոյ կարգի անակնկալ զխուճանքու պատճառանօք՝ հասարակաց վտասահութեամբ զեղծանելու երևոյթ ունեցող անկարգութեանց սովորներ ընծայել :

Մեծ պատրաստութեամբ խոյներ կայացուցելու խոստումներ ընել, և « զիւր ուսածով ետ ձգելու արիպուեցանք » ըսելով ներում խնդրել, ժամը երկուքն ներկայացման սկզբնաւորութիւն խոստանալ և ժամը չորսին հարկու սկիւր, ամեն մէկ խաղերուն միջոցը ժամը անհանց խոյներ և հասարակութիւնը անհանց խոյներ և այս ինչ խոյն խոստանալ և ուրիշ մը ներկայացուցիլ, բայց ի նորապէս քանին հրաժարականս Պատրիարքարան զրկած և թաղական խորհրդականութեան պաշտօնն զարգած ըլլալ ընտրութեան ատեն հասարակութեան

Թիւններ և փութանք բերու զուարճութիւն և հայթայթելով, այն մեծ դաւաճաբար կարելու կը նպատեն, որ կըսուի հասարակաց կարծիք : Ինչպէս պիտի զարմանան մեր սիրելի Հայկազունք երբ լսեն թէ անցեալ տարի Եւստորպիւտեան 1000 սթեքլին առին Տիգրան և ընկել զկառանին որ երթայ իրենց գաղթականութեանը վերջնութիւններ ընել իր վեպերէն, և ինչքան ժամանակ որ հոն կենայ՝ յատուկ տուն կառք, և սպասաւորներ ունենայ, և երբ խնաման թէ անցեալները Փարիզի Վեդիկական գեապանք ինքրեց նոյն հոգալիսոր մատենագրէն, որ իր դեպանատան սրահներէն մեկին մէջ իր վեպերէն կարդայ հասարակութեան ի նպաստ փարիզարնակ ազբատ Վեդիկացոց, և մուտքը 20 փրանք ըլլալով դարձեալ գանդատ կընելին, թէ ի՛նչու առաւել ընդարձակ ապարանք մը չեն ընտրած : (\*) Իսկ Եւստորպիւտեան մէջ կայ պարոն մը իր Փարիզ ըրած ուղևորութեանը ընթերցումներ ընելով, բաւական տղարներ հնձեց : Առատանդու պոլիս գանուող Վեդիկացիք ունին նոյնպէս իրենց ընթերցարանը, ուր ամեն չորեքշաբթի իրիկուն խուռն կը դիմեն վերջնականութեան մտիկ ընելու : իսկ քանի՛ Հայ

կարունք մեր Համազգեաց ընթերցարանը գնացին : Գանադանին հարցունելու է : Եւս այս ամբիւր արժան կը համարենք ընթերցող ու շարժութեանը յանձնել հետեւեալ խօսքերը, զոր յիշեալ ընթերցարանը հիմնող Բրիտանական ընկերութեան առաջին տարեկարծին օրը ըսած է : մայրաքաղաքիս անդրկական գեապան, Սըր Հերի Պուլլըր, իր ատենարանութեանը մէջ, « Ինչու՞ հիմնեցինք մեք այս ընկերութիւնը : Մասամբ իւրեք մեր փոխադարձ զբօսանաց, այլ զի ստեղծարար մեր փոխադարձ կրթութեանը համար : քան զի ինչքան որ մեր թիւն ու ազգեցութիւնը տարածի, այնքան մեր կրթութիւնն ալ պիտի տարածի : Ի որս Պօլիսիցոց իր հոս յոխաղ ձարտարախօսութեամբ կըսէ թէ « Վատուծոյ ստուերը լոյս է » : Մեք կը բաղձանք որ այդ լոյսն և այդ ստուերը շրջապատէ այն երկրին վրայ ուր մեր բաղքը ինկեր է : Մեք կը ձանձնանք իրըն սկզբունքը՝ թէ մարդկային սեւին զիջուոր յատկութիւնը իր յառաջդիմութեան գործի թիւն է, թէ մարդս առանց դաստիարակութեան դժուարաւ նոյն էակն է ինչպէս դաստիարակեալը, ուստի և մեր փախաբէն էր դաստիարակութեան բարբը մեր բողոքաբար սփռելու : Եւս և երբ կը համրէ դաստիարակութեան գանդան կրկնուք, որոց հիմն ըլլալու է կրթ կրթութեանը : այլ որպէս աշխարհի մարդիկ արտաքին դաստիարակութեան ալ կարօտութիւն ունինք, և ամեն համարող ազգերը, այս նպատակին հասնելու համար

հետամուտ եղած են որ ուսմանը զուարճութեան հետ խառնելով հեշտակ ընեն, և ստոր օրինակ կը բերէ նախնի յոյները որոց մէջ ատենարանները, թատրերակ քերթողներն ու ձուսախօսները ամենէն մեծ փարձապետներն եղած են : Յետոյ անդիցոյ ոչ յատուկ եղող ազգային խորտարութեամբ, կը գովէ Մեծին Բրիտանիայ անգլոսախական ոգին որ այնչափ յառաջդիմութեան պատճառ եղաւ : « Եւ երբ ազատութեան վրայ կը խօսիմ, կըսէ, զբարիտութեան վրայ կը խօսիմ, քանիք դպրութիւններն և ազատութիւնը անբաժանելի կը համարիմ : Եւսնոց զուգաւորութիւնն է որ կը կարգէ այնպիսի ընկերութեան մը կը համարձակիմ պետութեան մը հոգին կոչելու, այնպիսի անմահ սկզբունք մը՝ որ ձախորդութեան փորձանքէն աւելի կարգի և կը յաղթահարէ նոյն իսկ կործանման օրը » : Եւս օրինակ կը բերէ շատ զբաւուր տեղութիւններ, որոց բնաւորական դրութիւնը իրենց աւելու մը փութացուց :

Մեն Սարք Ժիրարտէն Առատանդու պոլիս գրուած նամակի մը քաղաւած կը հրատարակէ, որուն մէջ մեր Մուշեալ զայնոց կրած անհանելի ներքեւները նկարագրուած են : Երեկել գրադեար քանի մը համառօտ բնոյ սակեղնիկ տուրդը աւելցուցած է, որ մեր խորին շնորհակալութեամբ արժանի են, քանիք վեհանձն և ազատամիտ սրտէ մը կը բղկին : Բնիճեալ ազգերը շնորհակալութեան զատ ի՛նչ կրնան նուիրել այնպիսի մարդասիրական գործի մը : այլ անշուշտ անձան չէ այն շնորհակալութիւնը որ երաստագրութեան սրբապան կնքովը գրոշմեալ է : Մասին թղթակցին նայելով Մուշեցիք Բեռիկէի հովուաց անդորրաւետ երջան կուրթելը կը վայելեն եղեր : Եւս առաւած տար թէ այնպէս ըլլար : (\*)

Վ. Պ. Պատանան

\* Բաթմի լրագրին փետրուար 17 թիւը ընթերցողներն ձեռքէն Մուշեցի հայրուն կրած հարստահարութիւնները պատմելով կըսէ թէ ուրիշ ծար չեն գտեր իրենց թշուառութեան բայց եթէ հարստիքին ձգելով լիախել, և մէկ մասն ալ Պօլիս դալով Պատրիարքարանին տղարաղիբ մատուցած են, և կը յարէ թէ տարակոյս չկայ որ Պատրիարքարանի շնորհաբար խնամ կատարութիւնը քիւրտներուն այս յաղտուկութեան գործերը տխրի զայլ :

նույնպէս մէջ այսինքն գերատաննի ներկայաց... զամ թատերաբեմին վրայ չցուցնել, և այլն, և այլն...

Տրապիզոնէն փետր. 13 թուով հեռուեալը կը գրեն մեզ:

«Մեր վերջին նամակու ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ ծանուցած էինք ազգայնոց այս տարի քաղաքին մէջ հայ թատրոնի մը բացուելը, և անոր հետ նաեւ ներկայացուած ողբերգութիւնները, զիտնալով որ թատրոնի մը օգտակարութիւնը ճանաչող Ազգայնոց մեծ ուրախութիւնով զգացին Տրապիզոնի մէջ առաջին անգամ թատրոնի բացուելը լսելով այսու յուսով կը փութան ներկայ գրուելու թիւնս ալ ձեր մեծարգութեանը հարգելով ինքեզով որ բարեհաճիք և սա ձեր բազմաթիւն օրագրոյն մէջ հաստատակէլ յուրախութիւնս արտայն համայն ազգայնոց:»

«Քաղաքին հայ թատրոնը մեծ անուն ստանալով ոչ սակաւ պատիւ ու պարծանք հանդիսացաւ սիրելի Ազգին, և գլխաւորապէս ազգային երեսասարգութեան: Վասն զի (ինչպէս որ ծանուցած էինք թէ վերջին ներկայացուցածին էր Երուսաղիմ ազգային ողբերգութիւնը) Երուսաղիմ, Երուսաղիմ, Սփրաւ, Երուսաղիմ, Սփրաւ, Գիւսակ, և այլն, քաջ հայկազունները ներկայացնող պատանիք իրենց յանձնուած մասերուն մէջ շատ յաջողակութիւն ցուցնելին մեծ արագոյց մը ներ, որ Հայ երեսասարգութիւնը ինչպէս թատրոնական խաղերու նոյնպէս ուրիշ ամեն գործերու մէջ ալ շատ յաջողակ

ու գործունեայ է, իսկ եթէ Մերն ու Միութիւնը իրենց մէջ թագաւորած ըլլայ, շատ գծուարին ու ծանր գործեր իրենց համար շատ հեշտ ու գիւրջն է, և օտար ազգի մը տանն տարուան միջոցը ձեռք բերած յառաջադիւնութիւնը կարող է Հայ երեսասարգութիւնը հինգ տարիէն ձեռք բերել՝ եթէ սրտերնին իրարու հետ միացած ըլլայ:

«Արդէն յայտնի է ազգայնոց թատրոնի գունդը նոյնեքերի տաննին բացուելը, և հաս փետրուարի իննին անոր գրուները գոյուելով դարեցաւ չորս ողբերգութիւն ներկայացնող առաջին թատրոնը:

«Թէպէտ և ամեն գերատանայցաւ Չոզակութիւնը գարնացոյց հանդիսականները որոնք կրկին կրկին ծափահարութեամբ կը յայտնէին իրենց գոհունակութիւնը, սակայն աւելի զմայելի էր Ստեփան Գովեթեան և Մեսրոպ Արզիկեան իրենց գերազանց պարծանք ու միջնարութիւն երգը տանն ու տանելը տարեկան պատանիներուն յաջողակութիւնը, որոնց առաջինը ներկայացուց զՍաւաթը եղբայրն Երուսաղիմ, և երկրորդը զԱրշէլ որդին Գարեհի: Այս երկու պատանի գերատաններն իրենց յանձնուած մասերուն մէջ ամեն կատարելութեամբ յաջողակ գունդերով արժանացան հոս իրականաց կրկին կրկին ծափահարութեանց ու կեցցէներուն:

«Այս, զարմանալի էր և յուսացուածէն աւելի գերատանայց խմբին ցուցցած յաջողակութիւնը, վասն զի ասանք ոչ միայն թատրոնական խաղերու ներկայ գունդուած չէին բնաւ, այլ և անոր անունը անգամ չէին լսած: Նոյնպէս յուսացուածէն աւելի էր ամեն գիշեր հանդիսատեսաց բարձրութիւնը թէ՛ օտար ազգերէն թէ՛ մեր ազգայիններէն: մանաւանդ Երուսաղիմ ողբերգութիւնը ներկայացուած գիշերները անբոյս ազգայնոց մեծագոյն մասն իրենց ընտանիքին ու զաւկներովը ներկայանալով կը պատուէին Հայ թատրոնը:

«Այս տարուան թատրոնը ոչ սակաւ ազգեցութիւն ըլլաւ Տրապիզոնու հայկազանց արտայն, որոնք այսօրուքնէ կաշխատին մասնաւոր ընկերութիւն մը հաստատելով դալ տարուան համար թատրոնը թեան պէտք եղած ըտոր զարգե-

լին ու պատրաստութիւնները հոգալ, որպէս զի Տրապիզոնու թատրոնը երկրորդ տարուան մէջ իր ամեն կատարելութեանը հասած ըլլայ:»

Տրապիզոնի ազգայնոց մէջ տեսնուած թատերասիրութեան այս նոր եռանդն իրենց միակ դպրոցին անկնամ վիճակ կը միայնակն կը ձգէ: Աստ մեզ, աւելի մեծ, աւելի ճշմարիտ և աւելի արդիւնաւոր ազգայնութեան գործ մը բրած կը բրած եթէ նոյնպէս եռանդ մ'ալ իրենց գաւազան կրթութեանը նուիրեն, և թատրոնի զարգեր ու արատրաստութիւնները հոգացող ընկերութեան պէս ընկերութիւն մ'ալ իրենց դպրոցը բարեկարգելու համար հաստատեն, որ թատրոնէն բնութագրուելու հարկաւոր է իրենց:

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆԵՐ

ՔԱՅԻՒՆ ՀՕՈՒՄՏ Թ.Ա.Տ.Բ.Գ.ՈՒԹ.Ի.Ի.Ն Ի ՀԻՆԳ ԵՐԱՐՈՒՄՍ ԵՒ ՅՈՒԹ ՊՍՏԿԵՐՍ ՅԱՆԷ ՔՍԱՆԴՐ ՏԻԿՐԱՆ ՅԱՐՈՒԹ Ի.Ն ՏԷՏԵԱՆ ԶԻՆԿԱՆ, ՏՊԱԳՐՈՒԹ Ի.Ն ՏԷՏԵԱՆ

Օմիւսնոյ Մեքորիպեան վարժարանի վաղեմի աշակերտներն արդոյ Պ. Տ. Գարու թիւն Տէտեան ուսումնական և լեզուաբան երեսասարգը՝ Աղէքսանդր Տիւմայի այս երեւելի և հեռաբարձրական թատերգութիւնն ալ թարգմանելով, հայկական դրամատիքեան մէջ նոր ծագիլ մ'ալ յաւելցուցած է իր ընտիր թարգմանութեամբն ու գեղեցիկ տպագրութեամբը:

Ար ծախուելի Պ. Պոլսի գրաւաճառ Պ. Յ. Մարգարեանի գրատունը, Պին 1 Ֆրանք 60 սանթիմ:

ՄԻՒՂԻՍ ԲԵՂԻՒՅՈՒՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ 1862 Միլիոն Բելլիքո Իտալացոյն այս ըն-

տիր գործը, որ անցեալ տարի լրագրոյ Մանրալոց թերթերուն մէջ հրատարակած էինք, զատ զիրք եղած կը ծախուել Մէրձանը գրաւաճառ Մարգարեան Պ. Գարու թիւն թանութը և մայրաքաղաքին բոլոր հայ գրաւաճառաց քով: Պին 20 գուրուշ:

ՄՈՐԹԻ ՀԻՒՍԵՂՈՒԹԻՒՆՔ

Հողատանի և Գաղղոյ մէջ ամենեւեկ երեւելի բնակաց բրած փորձերուն հաստատուած է որ Ծ. Երկն բնակին գտած Խոսթրի Աղիաթի քաղաքին հաստին ու չիբայը օգտակարացն գեղերն ամեն սեռակ որքանեքութեանը և ուրիշ մորթի հիւանդութիւններու խոյլի (սըրաճա) և հնացեալ յոջացաւերու:

Ար գանուելի Գաղղոյն Վ. Օլթոյայի փողոցը թիւ 9 Բիւլայի քաղաքի Թէնեալի անօրէն Մ. Մէքրեալի գրատունը:

ՕՏԻ ԼԵ ՖԼՕՐԻՏ

ՄԱՋԵՐ ԶՕՐԱՅԵՆՈՂ ԵՒ ԱՆՈՒՅՆ ԲՆԱԿԱՆ ԴՈՅՆՈՂ ՊԱՀՈՂ ԶՈՒՐ ՄԸ:

Այս ջուրը շատ տարբեր է մինչև հիմա ծանուցած ջուրերէն ու հեղուկներէն ներկ չէ, այլ մաղերուն բնական գոյնը կը նորոգէ:

Օգտակար և անկնաս բոյսերէ շինուած ըլլալով, այս ջուրը կարգէ գուրս յատկութիւն մը ունի ձերակցած մաղերը զբացընելու, գուրսը մաքուր պահելու, գոյացած թեղիք ջնջելու, մաղերը շատցընելու և թափելուն առաջին տանելու:

Մէկ շնջ 10 Ֆրանք է: Ար ծախուելի Պարիզ Արիէն գեղաց գործին խանութը Ռիչլեո փողոց թիւ 112, և Պոլսի Մ. Գարու թիւ 21: Պ. Պոլսի, Պարիզի Վ. Յիլոյայի փողոցը թիւ 9 Մ. Մէքրեալի քով:

ԳԼՈՒՄ ՄԱՋԵՐ ԶՕՐԱՅԵՆՈՂ ԶՈՒՐ

Այս օգտակար ջուրը, թէ ձեր մակ մաղերը կը սեղցնէ և թէ մաղերուն արմատները զբացընելով թափելուն առաջը կտանէ, և թափած մաղերուն տեղ նորէն աղիկը կը բուսցընէ, և բոլոր մաղերն իրենց նախկին վիճակին մէջ կը փայլցընէ: Ար ծախուելի Պարիզի Մ. Գարու փողոցը թիւ 17 Ամերիկայի մաղացան:

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Table with 7 columns: Կ. ՊՈԼԻՍ, 25 ՓԵՏՐՈՒՍ, Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Գումանակ, Բանակ, Երան, Երան, Երան, Երան, Երան, Երան, Երան, Երան.

ԱՐՄՏԻՔ

Table with 2 columns: ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ՓԵՏՐՈՒՍ, Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ.

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

Table with 2 columns: ԳԼԱՏՐ (ՄԱՂԵ)ՆԸ, Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ.

Table with 2 columns: ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ.

ՄԵՏԱՔԱ

Table with 2 columns: Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

Table with 2 columns: Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ.

Table with 2 columns: Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ. Rows include Երբ, Բ, Գ, Դ, Ե, Զ.

Աս լրագիրը շարքին անգամ մը կէլի շարք օրերը Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրելի, Կ. Պոլսի Չիքիլի խանը լրագրոյն գրասենեակը: Իսկ դուրսերը նոյնպէս անգամ կը: